

Előfizetési feltételek:
 Belföldre, Jugoszláviába, Lengyelországba és Ausztriába
 Egy évre - - - - - 50 Ké
 Hat hónap - - - - - 25 Ké
 Három hónap - - - - - 13 Ké
 Románia - - - - - 58 Ké
 Magyarország-Franciaország - 63 Ké
 Egyéb külföldre - - - - - 75 Ké
 Egyes szám ára - - - - - 1 Ké
TELEFON 98 TELEFON 98

BARS

N. v. p. riad. p. a. t. v. Bratislava
 číslo 25448/III. a 1925
 Felvevő postahivatal: LEVICE
HIRDETESEK:
 centiméterenként — fillér
 Nyilttérli közlemények garmond soronként — fillér.
 Gyakori hirdető és a veüink összeköttetésben levő hirdetői iradók arrendményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendőek
 Kéziratok vissza nem adtak
 Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
MINDEN VASÁRNAP REGGEL
 Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklám-cikákat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.
 A lap kiadója: NYITRAI ÉS TÁRSA

A félszázados lévai ipariskola

A lévai iparostanonciskola jubilál, fennállásának félszázados tordulóját ünnepli.

Ez a kulturintézményünk is egyik része a XIX. század ama alkotásainak, amelyek Léva fejlődésére, kulturéletének megerősítésére egymásután létesültek e pereparti városban. Mert a XIX. század elhatározóan nyult bele Léva életébe s a XIX. század közepe indította meg Léva elevenebb ütemű fejlődését a régi, megapórodott tersedés után.

A Bach-korszak után megindult gazdasági, társadalmi és kulturális átalakulás szele Léva akaratát az egész akkori Bars megyében legerőteljesebben fogta meg. Ennek az lett a következménye, hogy egymásután állították fel Léván azokat a kereket, amelyek a haladó új elgondolások realizálását buzogtatták ki magukból. Érdemes ezeket a mostani jubileum alkalmából számbavenni. 1860-ban szervezték meg a Kaszinót, 1870-ben a jótékony Izraelita Nőegyletet, 1871-ben megnyílik az állami tanítóképzőintézet és ugyanebben az esztendőben alakítják meg a Dalegyeletet, 1872-ben megkezdí szociális munkásságát a Lévai Általános Nőegylet, amely tíz év múlva megnyitja árvaházát, majd a zárdai leánynevelő intézetet szervezik meg és az algimnáziumot főgimnáziummá alakítják. 1888-ban életrehívják a Kereskedelmi Csarnokot, stb.

A lévai iparostanonciskola az 1885/6. tanévben nyílt meg azzal a feladattal, hogy a város iparostársadalmának erőteljesebb szellemi alapot készítsen elő. Ebben a korban irta a tanonciskola igazgatója jelentésében, hogy „Valamely város közönségének életképességére azon áldozatok nagyságából lehet leginkább következtetni, melyeket a kultura céljaira áldoz. Fokozzák az elismerést ama nemes küzdelmek, melyeket az előretörő városoknak minden egyes alkotásánál végig kell harcolniok. Szerény anyagi helyzeténél fogva e küzdelmekből városunknak is bőven kijutott. É harkok, hála jeleinké ügybuzgalmának s Maecenásaink áldozatkészségének, reánk nézve még eddig mindig szerencsés kimenetelűek voltak. Elmondhatjuk, hogy két rövid évtized alatt a tanügy terén évszázadok mulasztásait igyekeztünk pótolni s

A városbíró nyilatkozata a villamos telepről

Antal Gyula városbíró a képviselőtestület péntek esti közgyűlésén a villamos telepről ügyben a következő nyilatkozatot tette a napirend tárgyalása előtt.

A Városi villanytelep ügyével kapcsolatban, amelyről egyes vidéki lapok akarva vagy nem akarva, tendenciával, avagy anélkül, helytelen adatokkal igyekeznek nemcsak befolyásolni, de egyenesen félrevezetni a város közönségét — szükségesnek tartom, hogy ezen alkalommal felelősségem tudatában az eddig elhangzott, vagy papírra vetett helytelen dolgokra rámutassak és abban a mértékben, amilyen mérvben az eddigi vizsgálat tényleges adatokat derített fel, megnyugtatóan nyilatkozzam. Tény az, hogy szabálytalanság történt a városi villanyteleper, de az eddig megállapítható károsodás visszatérítést nyert. Egyes lapok úgy tüntetik fel a villanytelep ügyét, mint hogyha a város vezetősége az ott történt dolgokat el akarná tussolni. Számunkra ezen nem kellemes dolog mellett is megnyugtató, hogy a villanytelep átszervezése az ott tapasztalt tarthatatlan állapotok miatt már több mint egy éve megkezdődött. Ennek az átszervezésnek és az átszervezés folyamatbátételének lett az eredménye, hogy az újja szervezés alapján bizonyosodtak be azok a hibák és fogyatékoságok a telep vezetésével, adminisztrációjával kapcsolatban, melyeket a telep üzem-bizottsága annakelőtte is érzett, de nem volt módja ahhoz, hogy azt kiküszöbölje. Ugy a telepi üzembizottság, mint a város vezetősége azt mondatom, két malomkö között őr-lődött, mert míg egyrészt a felső hatóságok részéről felvett jegyzőkönyvek és sürgetések alapján azt kellett hallanunk, hogy a városi villanytelepen sok az alkalmazott, talán fele is elég lenne, s ebből kifolyólag a személyzet csökkentésére gondolva kellett volna elérni a másik oldalán azt, hogy a villanytelep jövedelme felemeltessék, vagy az áram-fogyasztó közönség részére némi kedvezményi adassék. Az átszervezés munkálatait beigazolták, hogy a rendszertelenségben, szervezetlenségben volt a legnagyobb hiba, amit addig nem látott még senki s a jelenlegi vezetőség volt az, hogy mindent megpróbálva, nem riadva vissza attól sem, hogy idegen

szakemberek támogatását és segítségét kérésre, összeköttetésbe lépett a beszercebányai villanytelep vezetőségével és azt kérte fel az átszervezés munkájának az irányítására. Ezen átszervezés következtében nyert beigazolást, hogy a villanytelep személyzete abban a beosztásban, amelyben annakelőtte volt, nem maradt és az iródban, ahol eddig két személy dolgozott az igazgatóval együtt, ma rendes kezelés mellett öt személyre van szükség. Minden olyan beállítást tehát, amely akként informálja a nagyközönséget, hogy revizor jött hozzánk, vissza kell utasítanunk, mert ilyen minőségben megbizva senki nem volt. Távól áll tőlünk az, hogy bárkinek is a dolgát avagy hibáját el akarjuk leplezni, ha valaki valamit elkövetett, azért felelnie kell. Hivatalos revizor beállítására is valószínűleg szükség lesz, mielőtt annak az ideje elérkezik, az meg is történtik Több mint három hét óta számvevőnk minden nap délután késő estig a villanytelep könyveit és felfektetését vizsgálják. Egyesek azonban az ilyen munkával kapcsolatban mátról-holnapra szeretnének hallani szenzációs híreket. A város vezetősége nem teheti azt meg, hogy a dologról határozottan nyilatkozzék addig, amíg azzal kapcsolatban végleges megállapítás nem történik. Nem teheti azt, hogy ma tegyen egy kijelentést, amelyre egy hét múlva azt mondja: tévedtem és másként van. Hogy a vizsgálat folytatása mily munkát jelent, erre nézve csak egy rövid képet bátorodom nyújtani. A villanytelepnek van körül belüli 2300 áramfogyasztója. Mindegyiknek minden évben 12 áramszámszámlája. Ezek a tételek 3-4 könyvben futnak keresztül. Ez magában véve körülbelül 100 ezer tétel. Ezen kívül vannak az áram-olvasó könyvek tételei, a szerelés számlái és egyéb kisebb számú tételek, melyek az előbbiekkal együtt csak egyetlenegy évben 200 000 tételre mennek fel. Az ilyen vizsgálatalnál nem tehető az meg, hogy ezer tétel átnézze, de 199 ezret úgy hagyok és mérís nyilatkozik. És ennek a pontos és lelkiismeretes átvizsgálásához nem 2-3 nap és nemis néhány hét szükséges. Egyes lapok tetszetősen állították be, pusztán támadási szempontból, hogy milyen célszerű lett volna

ez nagy részben sikerült is, mert a lankadni nem tudó törekvésekből bátran lehet következtetni, hogy nincs messze az idő, midőn városunk és vidékének kulturális érdekeit egy mennyiségben, mint minőségben teljesen ki fogják elégíteni.

Ez az utóbbi mondat célzás a lévai kereskedő társadalom által megindított mozgalomra, amely a kereskedő tanonciskola felállítását szorgalmazta, amely akció az iparostanonciskola megszervezése után pár évre eredményes is volt.

Az iparostanonciskolák megszervezésére valóban nagy szükség volt, mert hajdan a céhek fegyelmézték az inasokat, vallásos nevelésükkel is foglalkoztak, bár egyébként azt a kort jellemző patriarchális szoká-

sokkal kezelték őket, de a szellemi oktatás szervezetlen volt és a céhrendszer megszűnése után pedig általában hiányzott az a szervezet, amely szellemi gondoskodását kiterjesztette volna följük.

Az elmúlt félszázad alatt dicséretes szép munkát végzett a lévai iparostanonciskola az iparostársadalom szellemi szintjének felemelése terén, amiért most a jubileum alkalmából csak hálával és szeretettel tekinthet fel az ünneplő iskolára, amely kiállítással (i. hó 21-én nyílik meg) kívánja emlékeztetessé tenni ezt a jubileumot. Léva életének gerincét még ma is az iparosok alkotják, ünneppühöz örömmel csatlakozik az egész város ezzel a kívánsággal: Isten áldja a tisztességes ipart!

milyen helyes eljárás lett volna a város részéről már annakidején, hogyha a városi villanytelepet a Középszlovenszki villamosműveknek körülbelül 1 millió koronáért átadta volna. Erre nézve kérem a város lakosságát, akinek tulajdona a városi villanytelep, hogy az ilyen beállításokra igazán ne sokat adjon.

Lesz alkalomunk beigazolni ez évi zárlatunk kapcsán, ami az átszervezési munkálatoknak az eredménye, hogy a villanytelep képes évente 180—200.000 K tisztá jövedelmét biztosítani a város közönségének. Ezt figyelembe véve, a legtehetősebb elgondolások talánám, ez ezt az üzemet a város körülbelül egy millió koronáért a kezéből kiadta volna, vagy kiadná. Ilyen üzemenk az átengedését csak követelő kárpótlás fejében lehetne megtenni, de még akkor is nagyon megmondandó.

Itt terjeszkedem ki a tudomásunkra ju-

ott azon híresztelésekre, mintha a villanytelepen előfordult volna, hogy egész utcákra terjedő fogságolt áramfogyasztása nem lett kiszámálva és ezáltal a villanytelep ezen közszereket szerint százszázatokra menő súlyos károsodást szenvedett volna. Ezen felelőtlen és teljesen alaptalan híreszteléseket az ezirányban lefolytatott vizsgálat eredménye alapján a legerélyesebben erről a helyről is megcáfolom és ismétellen kérem a közönséget, hogy az ilyen hírek terjesztőinek hitelt ne adjon.

A megindított és folyamatban levő vizsgálat teljes befejezése után a város képviselőtestülete előtt részletes és minden szempontra kiterjedő jelentést fog előterjeszteni a város előjárósága, mindaddig azonban, amíg a vizsgálat tart, korai volna következtetéseket levonni és csupán elferdített és a tényeknek meg nem felelő újságcikkek alapján ítéletet alkotni.

Vissza kell adni a községeknek a községi pótadók beszedési jogát

Komoly, fontos ügye a községeknek a pótadók beszedésének kérdése. És a városok vezetői mégsem foglalkoznak azzal jelentőségének arányában.

A községek javarésze ma már annyira eladósodott, hogy az amortizációk megfizetésére sem képes. Ezen kívül a személyi kiadások előteremtése is igen sok helyen csak nagy költségekkel és súlyos nehézségek árán sikerül.

Ilyen körülmények között természetesen gondolni sem lehet a községek fejlesztésére, a közegészségügyi és szociális helyzetének megjavítására. Illetve arra, hogy a községek fedezzék az ilyen elsőrendű célt szolgáló kiadásokat.

Kétségtelentl megállapítható tehát, hogy a községek helyzete tarthatatlan. Ma már az illetékes helyeken is tisztában vannak ezzel a lesújtó ténnyel. És még mindig nem jutottunk előbbre abba az irányba, amely a segítség felé vezet.

A lehetőleg állapot megállapításánál és ismételésénél tartunk. Pedig már nemcsak a bajok forrását, hanem a segítés módját is felismerték.

A község elszegényedésében és eladósodásában ugyanis a lakosság fizetőképességének leromlása túl jelentős része van annak az intézkedésnek, amely a községi pótadók behajtását kivette a községek hatásköréből. Ezzel egy számottevő jövedelmi forrástól fosztották meg a községeket.

Ma az a gyakorlat, hogy a községi pótadót az állami adóval együtt hajtják be. A befolyt adóból bizonyos összeget juttatnak a községeknek. A községeket megillető összeget azonban a pénzügyi hatóságok nem fizetik ki teljes egészében. Különben is a lakosság szívesebben fizeti a községi pótadót, mint az állami. Így a községek saját hatáskörükben eredményesebben tudnák behajtani pótadó követelésüket.

Ebből egyenesen következik az a megoldás, hogy a községi pótadók beszedését ismét vissza kell utalni a községek hatáskörébe. Ebben az esetben a községek bevétele jelentékenyen emelkedne, ami maga után vonná a nyomozott adósságok kifizetésén kívül a közmunkák, építkezések keresztülvetését. Így csökkenne a munkanélküliség, emelkedne a lakosság keresete, ami a helyzet javulásához vezetne el.

Ennek a kérdésnek a felvetését az tette időszerűvé, hogy a képviselőház költségvetési albizottsága ismét foglalkozott ezzel az ügyvel. Még állásfoglalásra nem került sor.

A közel jövőben napirendre tűzik ezt a problémát és csak akkor hoznak döntést. Kívánatos lenne tehát, ha a városok és községek vezetői idővesztés nélkül ankétre jönnének össze, amelyen küldöttség menesztést határoznának el, hogy annak tagjai a költségvetési bizottság és a behívott szakértőknel a szóbanforgó ügy kedvező elintézésé érdekében interveniálnának.

KÉSZÜLŐDÉS

Tudom, eljőn, ha nem is várom,
Ott ögyeleg a szemhatáron,
Magát nem egyszer kellett,
Bár ábrázaját elfedi,
De ajkán túlvilági ének . . .
Igy, így dalolnak a szírenek.

Jönöd kell. Jőj hát élet árnya,
Órad a sorkatona várja,
Csak kőzfogósd szép legyen,
Mert aki véled elmegyen,
Nem a koldúshadból valósi,
Tudott hittel, lánggal adozni.

Halk-szép legyen majd távozásom,
Mint egy Balaton-esti álom.
Szívem, amely annyit lobogott,
Lerázva földi robotot,
Legyen pirosó tiszta máglya,
S csillagokig érjen a lángja!

Hamvadjak el végkép a tűzőn,
Játékot itt velem ne üzőn
Hűség, ócska kegyelet
Ne cegézze nevemet
De szállva fönt az éterekben :
A végtelent érezze lelkem.

HAVAS ISTVÁN.

Ezekben a járásokban a munkahivatal a megüresedett állást három napon belül beütheti. E legutóbbi javaslat szerint ha a munkaadónak egy alkalmazottja van szükség, egy a hivatalnál három közül választhat.

Ha több alkalmazottja van szükség, egy kétszer annyi alkalmazott közül választhat. A munkás (a hivatalnok) a felajánlott helyet kötelese elfogadni. A járási munkahivatal munkakijelölése ellen egy a munkaadónak, mint a munkának joga van panasszal fordulni a döntőbíróshoz, amely három nap alatt kötelese határozni.

A járási munkahivatalok dologi kiadásait a járás, a személyi kiadásokat pedig az állam fedezi. A jövőben senki sem kaphat iparszerű munkaközvetítési koncessziót. Amennyiben ilyen koncessziók vannak, birtokosának halálával érvényüket veszítik.

Igen fontos a 25. § intézkedése, mely szerint az a munkanélküli, aki távolabbi járásban kap alkalmazást, ingyen utazásra tarthat igényt. Ha a munkának költségre kell, úgy holmijainak szállítására féláru kedvezményt kap.

A törvénytervezet nem tesz különbséget szövetszervezetek, politikai pártok, titkárságok, ügyvédek, gyógyszerészek, orvosok, szerkesztőségek és gazdaságok között.

Egyaránt kötelező az iparosra és a kereskedőre is.

Aki a törvényt áthágja és a járási munkahivatal döntése előtt alkalmazottat vesz fel, 10 ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható, amely behívhatatlanság esetén egy hónapig terjedő fogházra változtatható. Ismételt kihágás esetén a vétkes mindig fogházbüntetéssel sújtandó. Az ítélet nem bíróság, hanem maga a járási munkahivatal hozza meg.

— **Orvosi előadás** A lévai orvosok egyesülete f. hó 13-án (szombaton) délután fél hét órákor tartja tudományos összejövetelét az Országos kórházban. Előadást tart: Priv. Doz. Dr. Weiss Róbert (Bratislava): „A Coronar-insufficiencia pathológiája és klinikája“ címen. Az előadás németnyelvű.

— **Tauás Lajos: Hamuszínű** és alatt. A budapesti könyvpiacra most jelentek meg Tamás Lajos válogatott versei ilyen címen. A kötet a kiváló költőnek több mint tíz éves költői termését foglalja egybe és sajátos egyéni lírájának tökéletes keresztmetszetét adja. A könyvről a budapesti sajtó nagy elismeréssel hangján írt és megállapítása szerint ezzel a könyvvel a költő kitűnően leül belevétele nevét a kisebbségi magyar irodalomba. A könyv megrendelhető Nyitrai és Társas könyvkereskedésében, Líván. Ára 15 K, portó külön 3 K.

Uj törvényjavaslat a munkaközvetítésről

Jelentettük annakidején, hogy a munkaközvetítésről törvény készül. A népjóléti minisztérium kidolgozta a tervezetet, mely szerint minden politikai járásban járási munkahivatalokat szerveznek. A hivatalt egy elnökből és 6—12 tagból álló tanács fogja vezetni.

A tagokat a népjóléti minisztérium nevezi ki és pedig felerészben a szakszervezeti központok indítványára, felerészben pedig a munkaadók indítványára.

A munkástagok kinevezése a szakszervezetek tagjainak számarányában fog történni. Az alkalmazottak megbízottai közül legalább egynek magasabb rangú hivatalnoknak kell lennie. A járási hivatalok mellett működő munkahivatalokhoz hasonlóan az országos hivatalok kebelében is azonos össze tételű országos munkahivatalokat állítanak fel. Az eddigi járási és országos munkaközvetítő hivatalok hivatalnokait az új hivatalok átveszik.

A munkaadók és a munkaiénylők között a járási hivatal fog díjtalanul közvetíteni s a hivatal a közvetítést senkivel szemben sem tagadhatja meg. Ennek az intézkedésnek ellentmond a 15. paragrafus, mely szerint a járási munkahivatal a sztrájk vagy kizárólagos eljárás folytán megüresedett he-

lyekre nem közvetít. Ugyazintén a járási hivatalnak köteleessége minden sztrájkot kihirdetni és erre a körülményre figyelemzteni a munkakeresőket.

Ha valamilyen megüresedett hely van, annak betöltésénél e sorban az állami eszközökből támogatott gyének (genti rendszer) jönnek számításba, csak másodsorban a többtagu családok fenntartói. Emellett azonban tekintettel kell lenni arra, hogy ki van már régebben munka nélkül. A javaslat szerint tekintettel kell lenni a fiatalok munkanélküliekre is.

A javaslat 12. §-a szerint a járási munkahivatal nem utal munkát olyan üzemen, ahol nem tartják be a kollektív szerződést s ahol alacsonyabb bért fizetnek. Egyébként a hivatalnak a bérek szabályozására nincs befolyása. A munkaadók minden megüresedett helyet azonnal kötelesek bejelenteni.

A munkaadónak joga van a bejelentéstől számított három napon belül az állást saját hatáskörében betölteni s ezt a körülményt szintén be kell jelentenie. Ha ezzel a joggal nem él, úgy a megüresedett helyre a járási munkahivatal közvetít alkalmazottat. Igen fontos a 17. paragrafusban foglalt előírás, amely a nagyszámú munkanélkülivel rendelkező politikai járásokról tesz említést,

Léva város közgyűlése

Léva képviselőtestülete pénteken este rendkívüli közgyűlést tartott. A napirend tárgyalása előtt Antal Gyula városbíró jelentést tett pozsonyi utjáról, az országos hivatalban tett intervencióiról.

Az iskoláügyi referátuson a szlovák állami népiskola ügyét sürgették meg. A tervek már a minisztériumban vannak és az úgy olyan stádiumban van, hogy a városnak már a hozzájárulási összeg megszerzéséről kell gondoskodnia. A gimnázium kibővítése érdekében is eljárta, a szülői szövetségnek a bővítésre vonatkozó kérvényét jó véleményvel küldték fel Prágába.

A csatornaügyben a Zdimal vállalkozóval kötött egyességet az orsz. hivatal jóváhagyta és a csatornaáradandó országos hivatali szubvenciót 20 százalékról 25 százalékra emelték fel.

Ejártak a városi költségvetés ügyében és a rendkívüli segély kiutalásáért érdekeltek. Számszerűen lehet ezzel, a nyert felvilágosítás szerint, hogy a városok adósságainak 50 százalékát az ország átveszi, ami nagymértékben megkönnyíti a városok gazdálkodását. A kapott információ szerint befejezett tény, hogy a lévai postapalotát a postaigazgatóság fogja felépíteni. A vágóhid gazdasági épületének építését rövidesen megkezdhetik és a munkaház építéséhez a kölcsönt kiállításba helyezték.

A városbíró nyilatkozott még a villamos telepről is, ezt a részt lepuztok első oldalán hozzuk.

Majd az e.ödö jelentést tett a város és a Zdimal vállalkozó között történt egyességről. Elszert az országos hivatal előírásai szerint teljesen új csatornát készit, az aknáknak jök, ezek a tetőostályok kivételével megmaradnak. A munkálatokat a jóváhagyástól számított tíz hét alatt be kell fejezni, ellenesetben pénálet fizet, a munkálat pedig kétévi garanciát vállal a kauciót tesz le. A 123 000 K költségvetési összegből 40 000 K számitódik a megmaradó aknákra, a fennmaradó 83 000 K-ból Zdimal városnak 50 000 K engedményt ad, így a város ráfizetése 32 000 K, minek fejében a város megkapja a hiemenlendő betonygrüket és a vállalkozó a tervek sejt költségét fogja elkészíttetni. Az új csatorna úgy lesz elkészítve, hogy a majd egy részét alkotják a város általános csatornázásának. A csatornázás összes költsége mintegy negyedmillióra tehető. Helybeli munkások alkalmazása kikötött.

Baloldalról szóvetszik, hogy az idegen vállalkozók viselkedése a helyzettel és mindenfelé idegenből jött munkásokkal dolgoztatnak. Ezt látták az orsz. hivatal által készíttetett keramitunál és a Zdimal által építtetett csatornázásnál is. A közgyűlés elhatározta, hogy orvoslat tér a járási hivaltól és a munkahözvetítőtől.

A városi főmérnök felszólalásában megállapítja, hogy a joggyűri bizottság megállapítása szerint a csatorna ügyben az igazság a város oldalán van, de a hosszadalmas per helyett a város azért fordult az egyességre megoldásbör, mert a közönség kívánása szerint az építést gyorsan akarja befejezni.

A csatornaügyi tárgyalása alatt többen felszóltak, főként a baloldalról. Bartys Wladimir egyik kitérőjében, ahol egy ruhá-pályázati dolgot tárgyalt, olyan izgatottan viselkedett és olyan hangos volt, hogy az igazalom átrágot az egész közgyűlésre és a városatyák sorban felugráltak helyükről és hangos szavakkal figyelmeztették Bartyst viselkedésére. A rendkívüli igazalmi helyzet csak a városbíró többszöri li, yeimeztetése után caült el.

A közgyűlés végül is minden határozatot egyhangusan hozott meg, így elfogadta a tanács javaslatát a csatornaügyben az egyességre vonatkozóan és megzavazta az új építkezési törvény alapján tíz hialakát magában foglaló bérház építését lévai illetőségű munkások részére. Az építélet az Újtelep IV. utcájában levő városi telekre terjeszik. A költségekre állami garanciával 250 000 K-t vess fel a város.

Majd kiemondotta a villamos energia utáni adó bevezetését, ezt a fogyasztó he-

KÜLÖNFÉLÉK

— **Hősök emléke Ladányban.** Vámosladány község lakossága a világháboruban hősi halált halt fiai emlékének megörökítésére művet emelt, melynek ünnepélyes leleplezése ma délután három órakor lesz megtartva.

— **Tanonciskolai kiállítás.** A magyar iparos tanonciskola f. hó 21-én kezdődő jubileumi kiállítását iránt városunkban és környékén is a legelőnebb érdeklődés mutatkozik. Iparosink nagy része a tanulóknak rendelkezésére bocsátotta a kialakítandó munkaház szükséges anyagot és az iparosok burditóltag serkentik a tanoncokat munkák elkészítésére. A város által nyújtott pénzbeli segély és a nemese gondolkodó kereskedőink természetbeni támogatása pedig lehetővé tették, hogy szegényorsú, tehetséges tanoncaink is részt vehetnek a kiállításban. Óhajtandó, hogy azon iparosok, kik még eddig nem fordítottak kellő figyelmet a kiállításra, szintén adják meg a tanoncaink a lehetőséget, hogy azon részt vehessenek. Keltsek fel és támogassák tanoncaink ambícióját a kiállítás iránt, mely arra van hivatva, hogy az ifjú iparosnemzedék már most némi önállóságra és nemes versenyre burditas. Első sorban iparosaink érdeke, hogy a kiállítás méltó bemutatója legyen városunk ipari fejlettségének, de ez csak úgy lehetséges, ha iparosaink a kiállítás sikere érdekében az iskolával karöltve támogatják a tanoncokat, akik ezért bizonyára nagy hálaival fognak egykor visszaemlékezni a tanítómestereikre. A kiállításnak kapcsolatban felkértenk a környékbeli iskolák vezetőit, hogy kirándulókat úgy rendezzék meg, hogy ezen kiállítást tanulóik is megnézhessék, melynek megkötésére teljesen díjtalan és soha nem felejtendő élmény lesz számukra. (D.)

— **Évszázó ünnepély a sárdában.** Az irlalmas nővérek vezetése alatt álló polg. leányiskola június 14-én délután fél 5 órai kezdettel mutatja be évszázó ünnepejét kedves műsorral, amelyre a m. t. szülőket és gyermekbarátokat szeretettel meghívjuk. Eöj-járóság.

— **Repülőnap Nagysallón.** Nagy esemény elé néz Nagysalló és széles vidéke. E hó 21-én, vasárnap, a nagysallói sportklub és az ottani Slovenska Liga helyi csoportja, a nagysallói túzóltó egylet közös rendezésében, Ábel postafőnök vezetése alatt negyzsábáru repülőnapot tart. A kies fekvésű, fejlődésbe lendült városka a repülőnapon igen olcsó helyárak mellett, gazdag programmal fogja szórakoztatni a közönséget. Június 21-ének délelőttjén, reggel 9 órai kezdettel a helybeli és a környékbeli iskolás gyermekeknek mutatják be a repülést, míg a felnőttek délután 13.30 órai kezdettel gyönyörködhetnek a szebbnél-szebb repülőprodukciókban, amikor is megfelelő technikai felvilágosításokat is eszernek. Dr. Patzko Béla járási főnök vállalta a repülőnap védnökségét. A nagy és széles repülési program lebonyolítása után a közönség is részt vehet a körrepülésben, jutányos díj mellett. Belépti díj a repülőterre gyermekeknek 1 K, felnőtteknek 3 K. A minden valószínűség szerint gyönyörűen lepergő repülőnap eseményeknek be-

telvézése esti mulatság lesz, amelyet a Gramann-féle és Fehér-féle vendéglőben tartanak meg. A vidékről vasuton érkező vendégek számára weekend-jegyek kérényervezve lettek. Ecsis idő este 28-án tartják meg.

— **A „Noé bárkája” lévai bemutatója,** mint azt már jelentettük, holnap este fél 9 órakor lesz a Városi színházban. Örülni kell, valahányszor egy új ötlet tör a megvalósulás felé. És még inkább örülni kell annak, hogy már olyan közönség is van, amely keresi a sablontól eltérő, a szellemi megújulást jelentő tényeket, mint azt a Noé bárkájja pozsonyi bemutató előadásán láttuk. Még nem igen történt meg, hogy egy fiatal vállalkozás első szereplését ilyen szulottól és hozzá ilyen lelkes közönséggel szulott ház nézte volna végig. A Noé bárkájja a felzabanduit színház típusú, amely — mint Kaczér Dina, a színház szervezője frappáns bevezetőjében mondotta — a guny és a megnöveltetés fegyverivel küzd a adótlóság és a társadalmi fonákégek ellen. A his darabokban és jelenetekben, amelyeket Kaczér Dina és Péter Péter irt és játszott el előrangú készséggel, új szereplőként mutatkozott be Fehér Dódi, akinek finom tehetsége, ügylészik, ezekben a szatirikus műfajokban kapta meg a maga igazi terünettát. Nagyon érdekes tapasztalat volt, hogy három tehetséges ember is jelenhet egy teljes „ensemblé”-t és teljes hatást is tud elérni. Kaczér Dina groteszk játéka, Péter Péter száraz, érdes humora és Fehér Dódi könnyed és mégis határozott élű karikatúrászfólasa minden jelenetben pontosan rátalál a közönség nevetőidegeire. A szlovenzkői Noé bárkájja hangos kacagástól kísérve indult utjára és remélhető, hogy shová eljut, mindenütt kiderül a felhős szemek.

— **Kovácsi—Benedek között** még mindig fenállanak a súlyos közlekedési nehézségek. A pontonhidat, amelyet elsodort az ár, a katonaság imét úzamba helyezte, de a mult heti újabb nagy esőzések után támadt árvis megint elsodorta azt. A Garam vize annyira felszaporodott, hogy a tolmácsi kompot tözemen kioldt helyezték, ami nagyon megnehezíti a forgalom lebonyolítását, mert a tolmácsi hid még nincs átadva a közhasználatnak, így a közlekedést nagy kerülővel bonyolítják le, ami nem csupán hosszadalmas, hanem költséges is. Sokan pl. a vonat helyett autót utaznak nagy kerülővel a benedeki állomásra, hogy elkerüljék a Kovácsi—Benedek közötti közlekedési misériákat. Hogy milyen korszerűtlen közlekedési eszköz a komp, azt minden jégrajlásnál és áradásnál sajnos taní tapasztalunk. A kompoz az autó és vonat korában már nagy ankoronizmusként hatnak a fontosabb átkelősi pontokon. Jellemző az ottani viszonyokra egy szemtanú elbeszélése. Pozsonyból egy beteg ember utazott, akin műtétet végeztek. A beteget a Kovácsi—Benedek közötti átkelésénél hordágyon szállították át a csatlakozó vonathoz, közben azonban a hordágy összetörtött a beteg sulya alatt, aki egy árokba fordult a bizonyára már rossz karban levő hordágyról.

— **As Emmy, zenés vigjáték előadása** ma d. u. négy órakor lesz a férfikongregáció piarista kertj szinpadán. Rossz időben a Kalib. Körben. Rákosi Viktor meleg

lyett a villanytálp fogja viselni és fizetni a városi pénztárb. Elhatározta a Stefánik u'ca átközvezésére pályázat kiadását, a Kákai és Laktanya utca szabályozását. Bartys javaslatát a villanyáram árának leszállítására az üzemi bizottsághoz utalta.

Weisz Jakab és Bartys W. támadó éllel a vill. teleppel foglalkoznak és azt kérdszik, hogy miért nem küldték be a általuk javasolt vizsgálo bizottságot? A városbíró erre kijelenti, hogy a szoc. dem. párt két tagjának támadása tendenciózus, a telep ügye 1933 óta napirenden szerepel, amiről a felsőbb hatóság is tudott, így tévedés az, hogy az akcióit Weisz kezdte volna. A vizsgálat helyik, befejezése után előterjeszt a jelentést, előbb nem. A vágóhidra vonatkozó támadásra Weisznak azt feleli, hogy az egyik újságból citált számadatok hamisak, amint

hogy az sem igaz, hogy Léván 12 husiparos bezarta az üzletét a magas vágóhídi illeték miatt. A városbíró ezután az egész ügyet számadatokkal helyes megvilágításba helyezte, ami általános megelépetést keltett az egész baloldalon.

Weisz szóvá tette még, hogy miért alkalmaznak nyugdíjasokat a város felmérésénél, mikor iségessek is vannak. Váczy István több városi kapcsolótat rendbehozatalát sürgette. Több felszólalás után végül még a baloldalról hangzottak el békéhangos beszédek, amelyek azt fejezték ki, hogy ók is a közérdeket kívánják szolgálni, talán más hangon, a sejtát ismeretek alapján. Az igazalmakban bővelkedő közgyűlés este fél 11 órakor ezzel békés hangulatban végetért.

humora lengi át ezt az élvezetes, kedves darabot, melynek nagy sikere lesz Lóván is.

— **Eljegyzés.** Madarász Irmushát eljegyezte Pompos Béla Lóván. (M. k. 6. h.)

— **Házasság.** Fajta Angyalka és Uirik Béla tanító máj 31-én Kozárovcén házasságot kötöttek. (M. k. 6. h.)

— **A juniusi hívatás állatvadászra.** az alábbi árak alakultak ki a hivatalos jelentés szerint. Tehén élőszul 4—4.50, borjú 6—7, szendvéc marha, biks, ökr 5—5.60, sertés 6.50—7, bárány 3—3.50 K. kg. kecske d-tja 100—150, lo 300—5000 K, 698 állat cserélt tulajdonos.

— **A lóval munkaközvetítő hivatal jelentése** szerint májusban 1110 férfi és 120 nő munkás szerepelt a munkanélítékek nyilvántartásában, az előző, áprilisi 1169 férfi és 125 nő munkanélítékivel szemben. Ezekből a genti rendszer alapján segítyt kap 289 férfi és 19 nő, élelmezési segítyt kapott 344 férfi és 50 nő.

— **Időközi választások.** Ma vasárnap Szlovenszókban időközi községi választások lesznek. Vidékünkön Füzegyarmat és Nemesorosi községek választják meg képviselőtestületeiket. Múlt vasárnap e községekben választási néptalálkozókat rendeztek, amelyekben az egyesült magyar párt részéről Fűsz Kálmán szenátor és dr. Salkovszky Jenő tarománygyűlési képviselő vettek részt.

— **A gondolkodó ember problémái.** A természettudomány és a technika, a néprajz és a szociográfia nagy kérdései ma már a magyar olvasók észszereit foglalkoztatják. Hogyan keletkezik a rövidlátás? Hogyan működnek a vulkánok? Mit köszönhet a magyar tudomány Rados Gusztávnak és Bláthy Ottó Tiúsnak? Hogyan dolgozik a szociográfus, meteorológus, a geológus? Ki volt Ivan Petrovics Pavlov és John Scott Haldane? Ezekre a kérdésekre kiváló tudósok adnak érdekes és szakzerű feleletet a Buvár májusi számában. A magyar természettudomány és technika e páratlanul gazdag tartalom folyóiratának új száma egyszerűen illusztrált cikkekben ismerteti a kertépítés történetét, a magyar diákok új sportját: a modellészt, az angol viágbirodalom roppant szervezetét, a Nemzeti Múzeum állatárának újabb szerzeményeit és a Póldánai Intézet múzeumát, Mac Placcr gondolatrendszert, a mélytengerek óriásait, a halál babonáit, Rákos mezejének madár- és növényvilágát s a természettudományoknak és technikának még sok más érdekességét, melyeknek felsorolása túllépné rövid ismertetésünk kereteit. A májusi szám közli a Buvár idei pályversenyének első száz helyezettjének névsorát is. A szemle- és rejtvényrovat a szokott magas színvonalon áll.

— **A lúgdőlődt és kés napja.** E hó 2-án délután két öngyilkossági kísérlet is történt Lóván. Balla János 19 éves kertészegéd új ruhát akart készíttetni magának, de a tervét szülei ellenőrték, ezen annyira elkeseredett, hogy a tetőfelén szabószékével mellette szúrta magát. — Vikukel Helen 24 éves háztartási alkalmazott lúgdőlőddel megmérgezte magát. Súlyos belső sérüléssel őt is a kórházba szállították. Életuntásgának okát kihallgatásakor azzal magyarázta, hogy amikor asszonya valamit parancsolt neki, azt a férje tiltotta meg teljesíteni, ha pedig a férj rendelt el valamit, azt meg az asszonya nem engedte elvégezni, így idegei állandó feszültségben voltak a végül is a halálba akart menekülni.

— **Elvesszett május 24-én este a nagyszálló állomástól a közösgég vezető uton kék-fehér kockás női kabát.** Kérétek a megtalálót, hogy illő jutalom ellenében a kiadóban leadni azisekredjék

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

Születések. Foltán Karolina fia Eduard. — Bencs Antal és Stúny Mária leánya Magda Margit. — Béch Vilmos és Zolich Rozália fia Robert. — Rona István és Messinger Margit leánya Mária Antónia.

Házasságok. Grünmandl Zsiga izr. Baumgarten Giuzelával izr. — Pisko Lajos Károly ág. h. ev. Halász Mármával k. k. — Vrecnik János r. k. Melicher Friszellet Emilával r. k.

Halálozások. Keskemeti Ilona 22 éves. — Bencez András 50 éves. — Özv. Kratyina Jánosné szül. Kurta Julianna 78 éves.

Gratuláltam Fekete nének 100. születésnapján

Hires asszony Lóván a Fekete néni. Jó kedélye és a kora, amelyet bizony már bibliai kornak is mondhatunk, tette őt híressé, lévai nevelésségűvé. Mert bizony Fekete néni most fordult bele századik évébe. Léva, őt az egész Garam-völgye legidősebb matrónáját tisztelhetjük benne.

A napokban újságolták nekem, hogy Fekete néni 100. születésnapját Ünnepli, felkerestem ebből az alkalomból Káka-szőlőbeli lakásán, hogy gratuláljak neki a ritka alkalomból.

Bizony nagyon meglepett, hogy az ágyban, fekvé, vagy jobban mondva ülve találtam, ujjai között rózsaszínűzért morszolgotott és a szentekkel térsalgot... Úgy gondolja,

hogy százéves asszony részére ez a legjobb társaság.

Nagy örömmel fogadja gratulációmát, de bizony megdöbben — látom az arcán is — amikor kijelentem neki, hogy cikket akarok írni róla az újságba.

— Aztán micéiből? — kérdezi csodálkozva.

— Nagy eset az — mondom —, hogy valaki megérje születésének századik évfordulóját, megérdemli, hogy az emberek, jóbarátok tudomást szerezzenek róla. Hát erre azután belesyugodott a dologba, csak arra kért, hogy ki ne nevessek őt azért, hogy benne lesz az újságba.

Dr. Heilmen György, a helybeli országos kórház volt orvososa folyó év június 1-én megoyította rendelőjét Masaryk u. 12. szám alatt (a piarista templommal szemben). Rendel az összes gyógyásapok részére.

Fotomatörök legelőbb beszerzési forrás Ph. Mr. PREISCH drogeria, Szepesi u. ca. 1. Mentőszekrények tőkéses felszerelése. Permetező szerel, droguák, betegápolási kellékek, háztartási cikkek, illatszerek, kozmetikai készítmények vagy választékban és legelőbb árban.

Megérkeztek a legújabb fürdőszekrény, pizsmák és köpenyek. Imprime és váson ujdonságok. Férfi szelvények 25 K-tól, kalsp és nyakkendők HOLZMANN BÓDOG cégnel. Nagy maradék vásár! Szlovenszók egyik legnagyobb szönyegraktára.

Divatós complé anyagok, finom divat blous cipők nagy választékban WIDDERNÉL, a malommal szemben.

Fényképező gépek, filmek és lemezek, sportfelszerelések és betegápolási cikkek, illatszerek, háztartási cikkek legmegbízhatóbban és legelőbb árban beszereshetők Levicen, PICK ENDRE Medicinal Drogeria.

Thermál strand Siensé Teplicen megnyit az ujonnan létesített vízvezetési berendezéssel. A víz hőmérséklete 25° C-ra van szabályozva.

Férfi ingek, Pyjamák, Sponer moó árut, divatárut leszállított árak mellett WIDDERNÉL, a malommal szemben.

A „Bárs” rádió műsora

A budapesti műsornál minden hétköznapon:

6.45 Torna, utána gramofon zene.
10.— Hírek. 12.35 Hangv. folyt.
10.20 Előadás—(elővasás) 13.20 Pontos időjelzés.
11.10 Nemzetközi vízjel. 14.40 Hírek.
12.— Deli harangszó. 15.— Placi árak, árf. hírek
12.30 Hírek. 16.45 Pontos idő, hírek.
22-23 között pontos idő és hírek. — 0.05 Hírek.

Vasárnap, június 7.

BRATISLAVA. 17.55 Mezőgazdasági negyedóra. 18.10 Mihola Gyuszi n teasztje. 22.20 Kültügyi negyedóra.

BUDAPEST. 9.30 Hírek. 10. Ref. intézetjelent. 11. Rk. mise. 12.35 Országváltás az Országzászlónál. 13.30 Operaház z. k. 14.45 Egészségügyi kalendárium 15. Gazdasági előadás. 15.50 Kiss cigk. 16.30 Előadás. 17. Szalonk. 18.10 Elbeszélés. 18.35 Harmonikakétt. 18.55 Csevegés. 19.30 Operaház előadása „Balett-est”. 21.55 Gramofon.

PRAHA. 16. Hangv. 16.30 Katonazene. 18.55, 21.35, 22.30 Gramofon.

WIEN. 11.45 Szimfónikusok. 13.05 Rádiózk. 15.40 Giltárkamazene. 18.20 Rádiózk. 22.20 Énekhangv. 23.15 Gramofon. 24. Cigányzene Bpestről.

Hétfő, június 8.

BRATISLAVA. 10.10, 13.40 Hírek. 17.40 Előadás. 17.55 Könyvismeretek. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 12.05 Czicza cigk. 13.30 Gramofon. 16.15 Diákéletóra. 17. Szalonk. 17.45 Előadás. 18.15 Énekhangv. 18.45 Felfoiasás. 19. Énekhangv. 19.30 Szimfónikus Akadémia vegzett növendékek-nel előadása. 21.30 Operaház z. k. 23. Közv. a Magyar Tudományos Akadémia disztermeből. Utána Gramofon.

PRAHA. 17.25 Gramofon. 17.40 Zongorahangv. 18.55. 19.10 Gramofon. 10.30 Fuvoszk. 20.30 Énekhangv. 22.15, 22.35 Gramofon.

WIEN. 12.20 Rádiózk. 14. Énekhangv. 17.20 Gramofon. 20.10 Szimfónikusok. 22.10 Ének- és áriaest. 23.30 Gramofon.

Kedd, június 9.

BRATISLAVA. 8.30 Iskolarádió. 13.40 Hírek. 17.40 Előadás. 17.55 Zongorahangv. 18.10 Munkásnegyedóra. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 12.05 Szalonk. 13.40 Hegedűjáték. 16.10 Asszonyok tanácsadója. 17. Magyar nóták zongorán. 17.25 Előadás. 17.55 Gramofon. 18.10 Előadás. 18.55 Közv. a budai Szent Imre Kollegiumból. 19.30 Operaház előadása „Az álarcosból” dalmú 3 felv. 22.40 Frnkas cigk.

PRAHA. 15.20 Hangv. 17.20 Népdalok. 17.50 18.55 Gramofon. 19.30 Operaelőadás.

WIEN. 12. Szimfónikusok. 14. 16.05 Gramofon. 17.25 Hangv. 20. Rádiózk. 22.10 Kamarazene. 23.15 Táncczene.

Szerda, június 10.

BRATISLAVA. 10.10, 13.40 Hírek. 17.40 Hangjáték. 18.15 Sportszemle. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 12.05 Gramofon. 13.30 Honvéd-zk. 16.15 Diákéletóra. 17. Szics László énekel. 17.30 Előadás. 18. Sári cigk. 19.10 Elbeszélés. 19.30 Szalonk. 20.10 Kültügyi negyedóra. 21.25 Gordonkahangv. 22.05 Smiling Boys jazz-zk. 23. Farkas cigk. PRAHA. 18.55 Gramofon. 21. Rádiózk.

WIEN. 12. 13.10, 14. 16.05 Gramofon. 17.10 Zongorahangv. 17.35 Énekhangv. 20.20 Népzene. 21. Hangv. 23.05 Bécsi zene. 0.05 Táncczene.

Csütörtök, június 11.

BRATISLAVA. 17.55 Közv. Gutáról. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 9.30 Hírek. 10. Rk. mise. 12.30 Gramofon. 13.40 Rádiókrónika. 14. Győri cigk. 15.15 Mesék. 15.45 Bpesti Hangv. Zenekar. 17. (Gazdasági előadás. 17.30 Szalonk. 18.30 Irodalmi est. 19.30 Zongorahangv. 20. Hangjáték-előadás a Studióban. A debreceni latinútiak” diaktörténet. 21.55 Fejes szalonk. 23.15 Bura cigk.

PRAHA. 18.55, 22.15, 22.25 Gramofon. 22.30 Schrammelzene.

WIEN. 11.50 Zene. 15.40 Zongorahangv. 16.45 Bécsi magyar est. 19.25 Operaelőadás. 23.20 Zene.

Péntek, június 12.

BRATISLAVA. 10.10, 13.40 Hírek. 17.40 Beszámoló a hetről. 17.50 Énekhangv. 18.10 Előadás.

BUDAPEST. 12.05 Szimfónikus z. k. 13.30 Balatajka-zk. 17. Előadás. 17.30 Szalonk. 18.25 Magyar nóták. 19.30 Filharmoniai Társaság hangv. 22.20 Gramofon. 22.40 Előadás németül. 23.20 Guttenberg jazz-zk.

PRAHA. 17.10 Vonósnyegyes. 18.55 Gramofon. 20.05 Hangv. 21. Rádiózk. 22.15 Gramofon.

WIEN. 12. Hangv. 14. 16.10 Gramofon. 17.30 Hangv. 19.30 Rádiózk. 21.05 Szimfónikusok. 22.10 Táncczene. 24. Gramofon.

Szombat, június 13.

BRATISLAVA. 10.10, 13.40 Hírek. 17.40 Előadás. 17.55 Hangjáték. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 12.05 Zongorahangv. 13. Gramofon. 16.15 Mesék. 17. Pertis cigk. 18. Vörösmarty Irodalmi Sárság ünnepi estje. 18.45 Szalonk. 19.45 Két egyfelvonásos. 21.10 Bpesti Hangv. Zenekar. 22.40 Farkas cigk.

PRAHA. 16.05 Táncczene. 17.30, 18.55, 22.15 Gramofon.

WIEN. 12. 14, 16.50 Gramofon. 19.25 Operett. 22.10 Hegedűjáték. 23. Gramofon. 23.30 Hangv.

VALUTAÁRFPOLYANOK

Barsmeggyl Népbank Lévele, jelentése

	máj. 30-án	jún. 6-án
100 pengő	—	598.—
100 osztrák schilling	—	480.—
1 angol font	—	121.—
1 amerikai dollár	—	94.—
100 svájci frank	—	788.—
100 francia frank	—	160.—
100 líra	—	189.—
100 német márká	—	705.—
100 dinár	—	69.—
100 lei	—	18,60

Arra gondolok, hogy manapság milyen sokan szeretnének belekerülni az újságra minden jogcím nélkül, de a Fekete néni, akiről igazán elmondhatjuk, hogy a lévai múltat képviseli köztünk, fél tőle. Amint el-áruja, atól fél, hogy kinevetik talán.

Megnyugatom, dehogyan is nevetik ki, sőt irigyléni fogják. Mert irigylésre méltó azért a páratlan jó kedélyéért, amely végigkísérte egész életén és még a századik esztendő kúszóiban sem hagyta el. Valódi prototípusa a régi lévai polgárnőknak, akik számára a „polgár” címe olyan rangot jelent, amelyet meg kell becsülni. Tisztes csizmadia mester volt a férje, 36 év előtt halt meg.

Közél ültet az ágyához, mert a közel-múltban influenzája volt, amit mondja és azóta kisért nagyot hall. Egyébként a betegsége csak muló gyöngéledés, májusban még templomban is volt, ahová rendszeresen jár. Csakhamar bor kerül az asztalra, melynek termőkövet sajátkezeléssel kapálta és penyéjét is maga kötözte, levelezte. Elpanaszolja, hogy a veje nem engedi dolgozni, de bizony neki nem fog parancsolni, hogyha kisüt a nap ő csak kezébe veszi a kaptát. Közben szívesen kínálja a bort és kocintunk az egészségére és az ő pohara is ki-ürül. Azt mondja, hogy izlik neki a borocska, naponta megiszik egy-két pohárral, étvágya is van és jól tud aludni.

— Minek tulajdonítja, hogy ilyen szép kort ért meg? — kérdezem.

Megdörgöli a homlokát és azt feleli, hogy bizony erre nem tud felelni.

— Belejártszot ebbe a jó kedély is — mondom és kérdezem, hogy mikor táncolt utoljára?

— Nem olyan régen — mondja mosolygva. Vig természetű voltam mindig, lánykoromtól kezdve. Mindenki is szeretett, senkire sem mondhatok rosszat!

— Aki senkiről sem mond rosszat, az valóban meg is érdemli, hogy szeressék — fordítom meg a mondatot.

— De hát vidámak is lehetünk a mi fiatalosunkban, amikor olyan egyszerű céllakozások voltak — folytatta a visszaemlékezést Fekete néni.

— Vasárnap délután négy órákor, amikor kijötték a litániáról, akkor kezdődött a céllakozás és kedden reggel ért véget. De nem mindenki számára lett vége a lakozásnak, mert szerdán a „tisztok” az atyamester házában folytatták a mulatozást. Ott volt a céllakozás egész vezetősége, a címester, atyamester, gazda, táncmesterné, a dékán, dékáné.

— En is voltam táncmesterné Fája Imre címester korában. A táncmesterné dolga volt összegyűjteni a lányokat a mulatószobába. Litánia után összeültek az udvarunkba, onnan indult a menet. Előli a dékán vitte a koronát, benne volt a tintatartó és az aranytoll, ami a lakozás előkelőségét jelezte. Utánna ment a szolgálómester egy pint borral a kezében. Ezeket követte a gazda meg a dékáné. Dalszóval mentünk az Oroszlán fogadó elé, ahol Fája Imre címester egy asztal tetején állt és arról üdvözölte a közönséget. Azután zeneszóval mentünk föl a szalóba, ahol táncoltunk. Ejjélok azután felterítettük a sok asztalt, mert a vendégek sok mindent-féle jót hoztak és a tisztak meg a gazdiék szolgálták ki a vendégeket.

Eleven gesztusok kíséretében olyan folyamatosan mondja el ezeket a százéves matróna, mintha csak tegnap történt volna. Igaz, hogy az öregek már jobban a múltban élnek, mint a jelenben.

— Hát a szabadságharcra emlékszik-e? — kérdezem.

— Hogyne emlékeznék, hiszen akkor

már 12 éves voltam. Éppen a piscon jártam tejjel, amikor négy német lovasukatonna kihuzott kardokkal bejött a városba, a többi német meg a temető fölött várt. Ez a négy német megállt a fogadó előtt. Reggel hat óra volt. En is megálltam és néztem, hogy mi lesz?

— Egyszer csak jött egy inaagyerek, megállították és beszélni próbáltak velem, de persze nem sikerült, mert az inas csak magyarul beszélt, nem tudott a katonák német nyelvén. Hát aztán eleresztették. Erre jött egy asszony, de ez is magyar volt, ezt is eleresztették. Hát ekkor a Bakóház felől jött szép fekete ruhában a Stuparics. Ez ugyan magyar volt, de német eredet és tudott is németül. Mikor a katonákhoz ért, azok a lovakkal körülfogták őt és arra kényszerítették, hogy mutassa meg nekik, hol táboroztak a magyar honvédek. Stuparics erre elvezette a németeket a várba és megmutatta nekik a pierista templomot is, ahol a sebesült honvédek feküdtek.

— A négy német lovas mint a villám vágatott ki a városból és csakhamar bejöttek a többi németek is a temető mellől és a vár udvarából elhordták a holmit, amit a magyar katonák otthagytak. A németeket házakhoz kvártélyozták be és a legtöbb tisztjuk elrendelte, hogy a lakosság ennyi meg ennyi kenyert, szalonnát meg szénát szolgáltasson ki a katonaságnak. De a városban már nem volt kenyér, alig tudtak már adni a sebesült honvédeknek is, így a város népe meg volt ijedve, hogy mi lesz most?

— De a várost megmentette egy leány! A mai zárda helyén lakott egy ur, Kazynak hívták. Sok-sok szobája volt, de csak egy lánya lakott a sok szobában. Őda is bevártélyozták egy német tisztet. A Kazynakisszony a tiszt elől elbujt a legutolsó szobába. De a tiszt utána ment és kérdezte tőle az ajtón keresztül, hogy miért sir olyan nagyon és kérte, hogy nyissa ki az ajtót. A lány bizony csak nem nyitotta ki, mire a tiszt azt mondta, hogyha ki nem nyitja, akkor ő a kardjával kivágja.

— A Kazynakisszony erre kinyitotta az ajtót és a kérdezősködő tisztnek kivallotta, hogy azért sir, mert a német parancsnok ennyi meg ennyi kenyert és szalonnát meg szénát követel a várostól, de a népek már magának való kenyere sincs.

(Apámnak még volt kilenc kenyere, százkba tette és kivitte az Orbánhegyi szőlőbe és odahordott bennünket etetni, heten voltunk akkor testvérek, de összesen tizenhat gyereke volt születnem.)

— Igaz ez? — kérdezte a tiszt.

— Igaz — felelte a lány.

— Ekkor a tiszt lóra pattant és Nyitrára lovagolt, mert az a nagy tiszt, aki a parancsot kiadta Nyitrán lakott és jelentette neki, hogy Líván még a népek sincsen kenyere, így a parancsnok elegendő a parancs teljesítését. De volt is öröm érte Líván!

— De amikor pár napra a magyarok visszajöttek, Stuparicsot elfogták és a temető mellett agyonlőtték.

Pár ezer forintja is volt apámnak, buzát akart venni érte, éppen a piscon jár, amikor csak dobogják, hogy a magyar pénz megbukott, hazajött az apám, az asztalra borult és ugy sirt...

— Egy falat kenyér sem volt a városban, olyan nagy volt a nyomor, mikor bejött a német pénz, egyforintos bankót négyfélét bépték és a fertálydarabokért vásároltunk valamit...

Sok mindent mesél még Fekete néni, de én félbeszakítottam és valami régi szép magyat nótát szeretnék hallani tőle. Százeszenden asszonyt még soha sem hallottam dalolni. És Fekete néni, aki hajdan mint a cshélli lakozások hangulatsínáló „táncmesternője”

brillirozott, nem tagadja meg kedélyét százéves korában sem. Az első kérdés rázendít:

— Sarga csikó, sarga csengő rajta...

Öröm nézni ezt a hatalmasan buzgó életét, ami ebből a matrónából árad, 15 testvére rég kidült mellőle, de ő jó napokra, rossz napokra emlékezve töretlen lélekkel várja, hogy újból kiadasson a nap, hogy kedvenc szőlőjében dolgozhasson, mert csak a munka jelenti számára az életet.

Amikor elbucaszom tőle, oda szól ve-jének, Presztolánszky Bálának, aki még a muzeum részére adt át egy pár régi dolgot, Bbla, adjon a Koperniczky urnak egy pár szál rózsát is!

Elmondhatom, hogy igazán nem minden-napi ajándékot kaptam Fekete nénitől száza-dik születésnapján: Emlékek, régi szép magyar nóták, egy csokor rózsát és ezenfel-ül még beléműgárolta csodálatosan friss lelké-nek töretlen hitét az életbe, melyet mindig szeretett!

KOPERNICZKY KORNÉL.

S P O R T

Rovatvezető: Boros Béla

LTE—Losonci AFC 2.0 (0.0) bíró: Jacob Pozsony. A CsAF MLSZ bajnokságért és a divízióba való jutásért játszott a két csapat elődöntő mérkőzést. Az első felidőben mindkét csapat, de különösen az LTE igen csapódó játékot mutatott be, ami nem igen felelt meg a nagy nézőközönség igényeinek. Azonban a második felidő kárpótolt mindent. Ekkor mindkét csapat szabványos akciókkal közelített meg az ellenfél kapuját. Különösen az LTE csatárosa küzdött kiválóan, minek eredményeként Haiszán—Horváth—Nemeth összejátekából az utóbbi a 18-ik percben a vezető gólt szerezte meg, majd nem sokkal rá a 25-ik percben Horváth—Haiszán—Nemeth a labda utja, mely az utóbbi fejeiről a há-lóba pattant. Leírhatatlan öröm közönséi és második gól megszületését. Majd az LTE visszaiszik, a LAFc többet támad, de csatárorának lövései sorra elkerül-lik az ellenfél kapuját. Az LTE csapatából Du-betz elgő jóformáról tett bizonyosságot, Kovács volt a legjobb játékos, Martinovics megfelelő partne-renek bizonyult. Mészáros gyöngébb teljesítményt nyújtott a szokottánál. Szalay emelkedő formában küzdött, igen nehéz helyzetbe volt. Ocsák gyenge volt, ugy szinten Tóth is. Nemeth szívvel-lellekkel küzdött és a gólvésések mellett maradt ideje és ereje hátul is segíteni. Haiszán nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, amár nagyon jól fogták, megis adott egy pár szép labdát csatárainak, de gólvéssel, ami legjobban vártak tőle, — adós maradt. Lóczy fáradhatatlan volt és a csatáror legjobbia, Horváth a balszelen is megfelelt. A LAFc csapatából Kohn, Bukovszky, Ménély és Spitz vol-tak a legjobbak. Jacob bíró erélyes kézzel és kifogástalanul vezette le a fair mérkőzést. Brieger, a LAFc elnöke gyönyörű zászlóval-lepte meg az LTE-t. De kellemetlen meglepetésben is volt része az LTE-nek. Az adóhivatal közgei, állami adó-tartozás fejében a pénztárt lefogták és tartalma-nak nagyobbik részét elvették.

LTE 11—Nagysallói SK 7:2 (3:0) Az LTE tartalékok megerősítését nélkül győztek. — A végén könnyelműkedtek, sőt ketten ki is álltak önként és így kaptak a két gólt. Góllövők: Magyar 3, Sógor 2, Horváth és Juhasz.

A mai napra tervezett országos közepiskolai atlétilai versenyek a rossz időjárás miatt f. hó 20, és 21-re halasztottak el.

Ma, délután 5 órákor az LTE csapata SK Rapidot Nagyszombatból látja vendégül és ellenfelell: Rapidot nem kell bemutatnunk, a zsupa bajnokság második helyén végzett, tavaly majdnem bekerült a divízióba is és kiváló játékerőt képvisel. A vele való küzdelem párhuzamot vonhat az LTE és a zsupa csapatok közötti erőviszonyra vonatkozólag. Az LTE valószínűen szerepelteti Kuzelt is, akivel a csatáror meg fog erősödni. A tartalék csapat Nagysallón játszik, de nem sza-bad elbizakodni, ha a kupaküzdelmekben to-bább is részt akar venni, akkor győznie kell.

A nyugati kerület bajnokságát gólaránnyal a Donaustad nyerte, ez a csapat játszik, mint harmadik részről országos elődöntőt az LTE-vel Ur-napján, csütörtökön Pozsonyban, vasárnap Léván. Ma a Donaustad a LAFc ellen Losoncon játszik. SK Levice—Kistapolcsányi SK 3:1. A lévai szlo-vák csapat a győzelmet megérdemelte.

Mult vasárnap folyt le a Makabea rendezésében a Leva—Szőlös közötti országúti kerekpárverseny. Az indulás és a cél a levai városháza előtt volt. — Eredmények: Katonák csoportjában I. Cabák tize-des 43.12, II. Szabo tizedes 43.13, III. Ostroulcky kőzkatoná 43.21, IV. Klucsh kőzkatoná 43.40. Melj kel jegyeznünk, hogy a katonák versenyzői teljes katonai felszereléssel, súlyos teherrel futották végig a távot, így az elért idő kiünömek mondható. Fi-verseny I. Botka Nagyikálna 35.08, II. Kurta 39.08, III. Lehotzky 39.39, IV. Lázár 40.29, V. Nyitrai 41.15. Csupán Botka ideje felelt meg a követelmény-eknek. A nők versenyében csak Madarász Ida indult és győzött. A győztesek és helyezettek a Makabea tiszteletdíjait nyerték.

Legkidósabb meszet

Ára Ké 16-tól, vaggonté-telekben megegyezés szerint.

építéshez csak

M. DRDOŠ

nagykereskenyi mész-égetőjében vehet!

◀ APRÓ HIRDETÉSEK ▶

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekhez kérünk válasza szolgálati levelezőlapot csatolni!

Vizsgázott német gyermekkertésznő június 1-re állást keres. Cseccsemő vagy nagyobb gyermekhez. Cím a kiadóban.

Épített tűzhelybe való dupla sütő, tűzhelykeret, lapok, ajtó teljesen jókban jó tanyoson eladó. Cím a kiadóhivatalban

Használt stóka jutányosan eladók. Cím a kiadóban.

Üzlethelyiség kiadó. Mártosi u. 2. számú házban. Felvilágosítás az I. r. hitközségi irodában nyerhető. 544

Alig használt szoba- és konyhabutor eladó. Perc u. 5. 529

Kiadó egy szoba konyha. Kersék ucca 5 sz. 641

Ladányi utca 25. sz. ház nagy kerttel és udvarral eladó. Bővebbet CSÜVARA, Hurbán u. 26. 444

Ház eladó, vagy bérszabadó, Hurbánova utca 14 szám alatt. 496

Szobafestő és mázólo munkát minden elfogadható áron elfogadok. TAKÁCS M. festő, Kálnai u. 40. 514

Különbejáratu butorozott szoba asonnal kiadó. Béka utca 29

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel július 1-től kiadó. Komensky u. 6. 543

Eladó két utcára nyíló nagy telekkel Ladányi u'ca 19. sz. ház. 560

Gombos here 2 1/2 m hold, talpon eladó. Kersék u. 6. 551

Perfekt szlovák, magyar 'evő'ező előnyös feltételek mellett állást keres. Cím: SCHWARTZ ILONKA, Zseliz. 558

Széna, vár alatt, talpon eladó. Zugy utca 8. 554

Eladó új precíz rádió 8 keretes mézpergető. Levice, Zách u. 20. 555

Elsőrendű olcsó házköszet kapható. Cím a kiadóhivatalban. 566

Eladó háztelak 300□ a kasznáragi mājorban és egy új ház Tabán utca 12. szám. Érdeklődni lehet ugyanitt. 557

Különbejáratu butorozott szoba megányos önék kiadó, Béka u'ca 1. Ugyanott rövid, fekete keresztúros zongora eladó. 558

1 1/2 tonnás Praga teherautó jókban eladó. Érdeklődni lehet: BRAUN JÓZSEF és FIA cégnél. 569

Utcai szoba, konyha kiadó. Botka utca 11. szám. 560

Barsi utca 7. szám alatt egy udvar szoba, konyha folyosóval kiadó. 661

Alig használt 2 fehér egy eladó, Ujmajor (Kovács). 662

2-szobás lakás kiadó összes mellék helyiségekkel, Tolstoj u. 8. 663

Saroküzlethelyiség forgalmas helyen kiadó. Jókai utca 11. 662

Belvárosban irodának vagy rendezőnek alkalmas két szoba, Nixpródon négy szoba és mellékhelyiségekkel álló komfortos lakás augusztus 1-estől kiadó. Felvilágosítást ad dr. VLČSEK FERENC ügyvéd Léván. 666

Ház eladó. Horváth utca 4 szám. 2 szoba, 1 konyha. Érdeklődni lehet PANKÓ GYÖRGYNÉL, Ujtelep X. (Kmetz) u. 7. sz. alatt. 526

Eladó Léván, Kálnai utca 34. számú ház, két darab kiültetett szőlő, hajlékkal, 4 hold szántó föld, szját termés: 1 bor 1.6 és 8 KČ és egy háztelak GAÁL JÁNOSNÁL. 589

Eladó ház, Polgár utca 18. 548

Használja ki szabadságát!**A legnagyobb élmény az utazás**

Teljesen díjtalanul és kötelezettség nélkül állít össze utiterveket és részletes kalkulációkat nyaralásra, körutazásokra bármely országba

ITTENI BEFIZETÉSSEL

az

UJSÁG**UTAZÁSI IRODÁJA!**

Levélbeli megkeresésekre részletes választ küld. — Cím: Budapest 62. Posta-fiók 282.

VYHNE

Idégbántalmak, nő bajokban és vérszegénységben szenvedők részére. Teljes pensó, furdóval és gyógydíjjal együtt

az előidényben **KČ 32**
a főidényben **KČ 36**

Építőtelkek

AZ UJMAJOR és a do há ny be v á l t ó mellett fekvő, Schoeller és Társa cég tulajdonát képező területen

eladók

Felvilágosítást ad:
Dr. Simék István
ügyvéd, LEVICE

Itt a tavasz!

a természet újra éled, csak

RADIOJA a régi!

Cserélje ki mielőbb modern villamos hálózati készülékre!

Radio Central - Kern Testvérek áruháza Léván

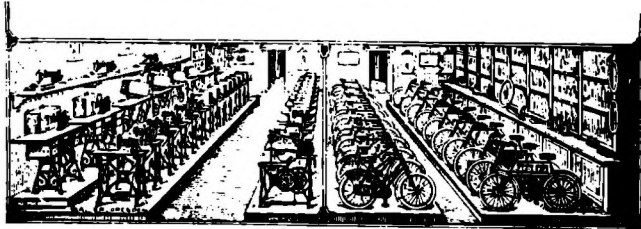
a legrégibb radiotechnikai szakvállalat minden vételkötelezettség nélkül készségeggel bemutatja bármikor a lakásán. Fűszer- és vasárak, műszaki, elektrotechnikai és sportcikkék, gramfonok, kerékpárok! Radio- és auto akkumulátorok szakszerű és legolcsóbb töltése!

SZÉPIRODALMI UJDONSÁGOK

nagy választékban kaphatók

NYITRAI ÉS TÁRSA

könyvkereskedésében LÉVÁN.

 Szaküzlet!

Ha megbízható kerékpárt óhajt vásárolni menjen szaküzletbe! „JAWA” motorkerékpárok 175 ccm már KČ 3450. Halászlát és vadászati cikkek! Lőpor és robbantószer áruja! A legjobb varrási és himzési munkát a „PFAFF” varrógép készíti!

BAROSKA Levice,

● Kálnai utca 3. sz. ● Telefon sz. 130.